

Canllaw 1

**Cyflwyniad:
Helpu eich
Plentyn yn ei
Arddegau i
Ddysgu**

**Help your teen
to learn** with
Mike Gershon

Cyflwyniad

Wrth i'ch plentyn gyrraedd ei ardegau, mae'n newid. Yn union fel ddaru chi newid yn yr oedran hwnnw. Yn union fel y mae pawb ohonom yn newid wrth i ni ddechrau aeddfedu a mynd yn agosach at fod yn oedolyn. Ond mae'n dal yn blentyn i chi 'run fath. A chi yw ased mwyaf eich plentyn yn dal i fod.

Mae pob rhiant eisiau'r gorau i'w blentyn. Pan ddaw hi'n fater o ddysgu, rydym ni am i'n plant dyfu a llwyddo wrth iddynt fynd drwy'r ysgol.

Daw'r ardegau, o 13 i 16 oed, â'i sialensiau ei hun, i rieni a phlant. A chyfleoedd hefyd. Mae'r ardegau yn achosi llawer o newidiadau: rhai corfforol, emosiynol a seicolegol.

Ond drwy gydol y cyfnod hwn, mae dysgu yn ganolog.

Mae dysgu yn llywio rhan fawr o brofiad eich plentyn wrth iddo fynd drwy'r blynyddoedd cyntaf hynny yn ei ardegau. Mae dysgu hefyd yn dechrau siapio ei ddyfodol, drwy arholiadau, asesiadau a'r dewisiadau a wna am ba lwybr i'w ddewis, ar ôl troi'n 16 oed.

Mae pob rhiant eisiau cefnogi ei blentyn i ddysgu.

Mae pob rhiant eisiau helpu ei blentyn i lwyddo.

Mae pob rhiant eisiau gofalu bod ei blentyn yn cael cyfleoedd i ddysgu, tyfu a datblygu.

Wrth gwrs, mae ysgolion yn darparu cryn dipyn o hyn. A bydd profiad eich plentyn o'r ysgol yn dal i newid wrth iddo gyrraedd ei ardegau. Mae hyn yn dangos y newidiadau y mae eich plentyn yn mynd drwyddynt, ei aeddfeddrwydd cynyddol a'i ddatblygiad fel unigolyn.

Ond mae cymaint y gall rhieni ei wneud i gefnogi'r dysgu. Cymaint y gallant ei wneud i helpu eu plentyn i ddysgu wrth iddo gyrraedd ei ardegau a rhoi arweiniad pan fydd yn wynebu her arholiadau a gwneud penderfyniadau am y dyfodol.

Bydd y cwrs hwn yn dangos sut y gall unrhyw riant helpu ei blentyn yn ei ardegau i ddysgu.

Bydd yn dangos sut y gallwch chi helpu eich plentyn chi i ddysgu.

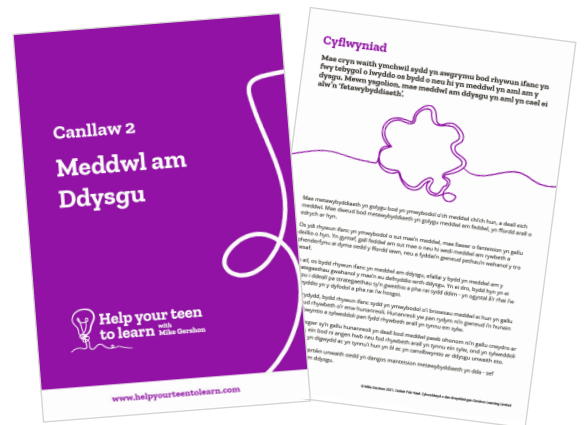
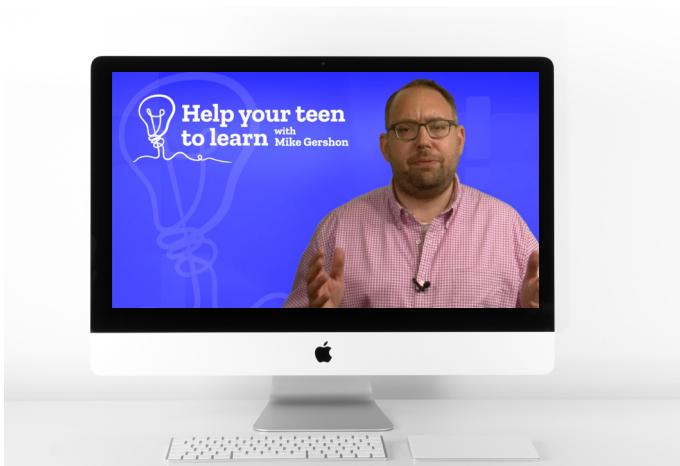
Bydd yn dangos pam mai chi yw ased gorau eich plentyn yn dal i fod, ers iddo gael ei eni.

Trosolwg o'r cwrs

Mae saith adran i'r cwrs. Cyflwyniad yw'r adran gyntaf. Yna mae adrannau sy'n edrych ar:

- **Meddwl am ddysgu**
- **Meithrin gwytnwch**
- **Dyfnhau gwybodaeth**
- **Miniogi sgiliau**
- **Cefnogi gwaith adolygu**
- **Chwarae, mwynhad a diddordeb**

Ym mhob adran, mae fideos a chanllaw ysgrifenedig. Mae'r fideos yn eich helpu chi i weld pam bod pob adran yn bwysig, a sut mae'n cefnogi'r dysgu. Mae'r canllawiau yn rhoi strategaethau, gweithgareddau a thechnegau ymarferol y gallwch eu defnyddio i helpu eich plentyn yn ei arddedgau i ddysgu.

Chi sy'n penderfynu sut i ddefnyddio'r cwrs. Gallwch wyllo'r fideos i gyd, yna darllen y canllawiau. Neu, gallwch wyllo'r fideos o un adran cyn darllen y canllaw sy'n cyd-fynd. Fel arall, gallwch ddarllen y canllawiau i gyd yn gyntaf, yna gwyllo'r fideos.

Mae'r cwrs wedi'i drefnu fel ei fod yn llifo o'r dechrau i'r diwedd. Ond, os ydych chi eisiau neidio i rai o'r adrannau sy'n apelio fwyaf atoch chi, yna mae croeso i chi wneud hynny.

Y peth pwysicaf yw gweld pa ffordd sy'n gweithio i chi.

Y Rheolau Aur

Wrth i chi weithio drwy'r cwrs, fe welwch fod dwsinau o strategaethau, gweithgareddau a thechnegau y gallwch eu defnyddio i helpu eich plentyn i ddysgu. Gallwch ddefnyddio'r rhain fel ag y mae'n nhw'n cael eu disgrifio, neu gallwch eu haddasu a'u datblygu fel eu bod nhw'n addas i chi a'ch plentyn.

Er bod gwahanol adrannau'r cwrs yn canolbwyntio ar wahanol agweddau ar ddysgu, mae set o dair rheol aur sy'n cysylltu popeth â'i gilydd.

Y rheolau hyn sydd yn sail i'r cwrs.

Dyma'r sylfeini, sy'n tynnu ynghyd yr agweddau pwysicaf ar ddysgu pan fydd eich plentyn yn ei ardegau. Mae tri pheth syml y mae angen i chi eu cofio i helpu eich plentyn i ddysgu. Fwy na thebyg, rydych chi eisoes yn gwybod amdanynt ac eisoes yn eu gwneud nhw. Ond efallai na fyddwch chi wedi meddwl amdanynt fel hyn o'r blaen.

- 1. Chi yw ased gorau eich plentyn.**
- 2. Siaradwch efo'ch plentyn, ei ganmol, gwranddo arno a chwarae efo fo.**
- 3. Mae ymarfer yn allweddol er mwyn cofio, galw i gof a meistroli.**

Dyna'r rheolau aur. Syml!

Mae popeth yn y cwrs yn seiliedig ar yr egwyddorion hyn.

Dyma pam eu bod nhw mor bwysig:

Rheol Aur Rhif 1: **Chi yw ased gorau eich plentyn.**

A chithau'n rhiant, bydd gennych yr holl adnoddau a'r profiadau wrth law i helpu eich plentyn i ddysgu, i'w arwain a'i addysgu. Mae cofio mai chi yw ased gorau eich plentyn yn golygu cofio eich bod chi'n gallu ei gefnogi, ac yn gwneud hynny mewn cymaint o wahanol ffyrdd, pob dydd o'i fywyd. Ac wrth wneud hyn, ac wrth feddwl fel hyn, gallwch chi hefyd ei helpu i ddysgu.

Er nad ydych efallai yn gwybod am yr holl gynnwys penodol yn y cwricwlwm y bydd eich plentyn yn dysgu amdano rhwng 13 ac 16 oed, mae hynny'n iawn. Nid oes angen i chi wybod hynny. Gan mai chi yw ased mwyaf eich plentyn, mae hynny'n golygu bod yno'n gefn iddo, chwilio am ffyrdd i'w gefnogi a'i arwain wrth iddo dyfu.

Rheol Aur Rhif 2:

Siaradwch efo'ch plentyn, ei ganmol, gwranddo arno a chwarae efo fo.

Drwy **siarad** efo'ch plentyn, mae hyn yn rhoi cyfleoedd di-rif i ddatblygu ei ddefnydd o iaith, mynegi ei feddwl a gwneud synnwyr o'i brofiadau yn ogystal â'r hyn mae'n ei ddysgu yn yr ysgol. Drwy siarad efo'ch plentyn, mae hyn yn meithrin ac yn cryfhau eich perthynas.

Mae'n rhoi sail ffrwythlon hefyd i'w helpu i ddysgu, adolygu a dyfnhau ei wybodaeth.

Mae pawb yn ohonom yn elwa o gael **canmoliaeth**. Mae'n gwneud i ni deimlo'n dda, yn cryfhau ymddygiad cadarnhaol ac yn ein helpu ni i deimlo ein bod yn cael ein cydnabod am ein hymdrechion. Wrth ganmol eich plentyn, rhowch ganmoliaeth am y dewisiadau y mae wedi'u gwneud, ei ymdrech a'r pethau mae wedi'u gwneud. Defnyddiwch ganmoliaeth fel ffordd i annog eich plentyn i gael arferion da. Gwnewch ganmoliaeth yn arwydd eich bod chi'n cydnabod beth mae o'n ei wneud a'r penderfyniadau mae o'n eu gwneud.

Drwy **wranddo** ar eich plentyn, mae hyn yn dangos iddo fod gennych chi ddiddordeb mewn pwy ydi o, beth mae'n ei feddwl, a beth sydd ganddo i'w ddweud. Mae gwranddo yn dangos i'ch plentyn eich bod chi yno ac yn gweld gwerth yn ei syniadau. Mae'n gallu bod yn anodd gwranddo ar eich plentyn weithiau, er enghraifft, pan fydd yn rhwystredig neu'n flin. Pan fydd hynny'n digwydd, ceisiwch wrando ar y negeseuon sydd yn ei eiriau a'i ymddygiad. Ceisiwch gydnabod y teimladau hyn, hyd yn oed os nad ydych chi'n cytuno efo nhw o angenrheidrwydd. Mae pawb ohonom eisiau cael ein clywed, ac mae'r teimlad hwn o'r angen i gael ein clywed yn aml ar ei gryfaf yn ystod yr arddegau.

Mae **chwarae** yn rhywbeth yr ydym ni'n tueddu i gysylltu â phlant iau. Ond nid yw chwarae yn diflannu wrth i ni dyfu. Efallai y caiff ei wthio i un ochr, gall ddangos ei hun mewn gwahanol ffyrdd, neu gall fynd yn angof. Ond mae'n dal i fod yn berthnasol, yr un fath. Ac yn dal i roi mwynhad! Mae meddwl am ffyrdd i chwarae efo eich plentyn

yn ei arddedau yn golygu cael hwyl, ysgafnu'r naws ac ail gysylltu â'r plentyn tu mewn. Y rhan hon ym mhob un ohonom sy'n gweld yr hwyl, yr hiwmor a'r ysgafnder mewn bywyd.

Rheol Aur Rhif 3:

Mae ymarfer yn allweddol er mwyn cofio, galw i gof a meistroli.

Mae ymarfer wedi chwarae rhan allweddol drwy gydol addysg eich plentyn. Pan roedd eich plentyn yn ifanc, fe ddysgodd yr wyddor, tablau, a sut i ysgrifennu drwy ymarfer llawer. Wrth i'ch plentyn gyrraedd ei arddedau, mae ymarfer yn dechrau dod yn fwy arwyddocaol. Dyma'r man cychwyn ar gyfer cofio, galw i gof a meistroli.

Drwy ymarfer, mae eich plentyn yn diogelu gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau yn ei feddwl. Drwy ymarfer, daw hi'n haws ac yn gyflymach iddo fynd at y pethau hyn.

Ond nid yw ymarfer yn golygu mynd dros yr un peth drosodd a throsodd. Mae ymarfer yn gallu digwydd mewn amryw o ffyrdd, ac yn ystod y cwrs hwn cewch amryw byd o weithgareddau a thechnegau y gallwch eu defnyddio i helpu eich plentyn i ymarfer. Bydd hyn i gyd yn ei helpu i ddysgu, datblygu a chryfhau'r gallu i alw syniadau, gwybodaeth a sgiliau i gof ac yna'u defnyddio.

Ddim mor anodd â hynny, nac ydi? Siarad, gwranddo, chwarae a chanmol. Gall bawb ohonom wneud hyn. Nid oes angen unrhyw sgiliau arbennig na gwybodaeth arbenigol. A dylai helpu eich plentyn i ymarfer fod yn syml hefyd.

Felly, wrth i ni symud at weddill y cwrs, cofiwch y rheolau aur.

Yn bennaf oll, cofiwch mai chi yw ased mwyaf eich plentyn.

Teilwra'r cwrs i chi a'ch plentyn

Unigolion ydym ni gyd. Yn rhiant ac yn unigolyn, rydych chi'n wahanol i'ch ffrindiau, yn union fel y maen nhw'n wahanol i chi. Mae plant yn unigolion. Maent yn wahanol i'r naill a'r llall. Mae gan bob un ohonom bersonoliaeth ac, wrth i ni dyfu, rydym yn cael profiadau gwahanol, yn meddwl pethau gwahanol ac yn dod i ddeall ein hunain a'r byd mewn ffyrdd gwahanol.

Ar yr un pryd, mae llawer yn gyffredin rhyngom. Pobl ydym ni gyd. Rydym yn dysgu mewn ffyrdd tebyg. Rydym yn meddwl, yn siarad ac yn chwarae gyda'n gilydd. Rydym yn rhyngweithio. Bodau dynol ydym ni - rhan o deuluoedd, cymunedau, diwylliannau a chymdeithasau.

Mae'r cwrs yn edrych ar ddysgu yn gyffredinol ac yn cyflwyno strategaethau, gweithgareddau a thechnegau y gall rhieni eu defnyddio i helpu eu plant i ddysgu.

Ond nid yw'r rhain yn derfynol. Man cychwyn ydynt. Drwy roi cynnig arnynt efo'ch plentyn, gallwch weld sut maent yn gweithio i'r ddau ohonoch chi. Weithiau, byddant yn gweithio'n berffaith i chi y tro cyntaf. Weithiau, efallai y bydd angen i chi ymarfer eu defnyddio. Ac weithiau, byddwch chi'n eu haddasu a'u newid fel eu bod nhw'n gweddu'n well i'ch anghenion chi a'ch plentyn.

Chi sy'n 'nabod eich plentyn yn well na neb. Felly byddwch yn hyderus i addasu a datblygu'r syniadau fel eu bod nhw'n gweddu i'r ddau ohonoch chi. Edrychwch ar y cwrs fel man cychwyn. Cwrs y mae croeso i chi ei newid a'i addasu fel ei fod yn gweithio i chi.

A chofiwch, mae dysgu yn hwyl. Mae'n gyffrous. Mae'n rhoi hwb, her a boddhad. Mae'n golygu gwthio'r ffiniau yr hyn allwn ni wneud, yr hyn a wyddom a'r hyn rydym ni'n ei ddeall. Mae'n golygu datblygu a thyfu. Mae'n golygu gwneud synnwyr o'r byd a'n hunain.

Felly cofiwch gael hwyl pan fyddwch chi'n helpu eich plentyn i ddysgu. Peidiwch â synnu os byddwch chi'n dysgu pethau newydd hefyd wrth i chi ddysgu eich plentyn i ddysgu. Wedi'r cyfan, nid yw'r un ohonom wir yn stopio dysgu.

Strategaeth 1: Dangos sut

Modelu yw'r enw ar un o'r technegau y mae athrawon yn ei defnyddio. Modelu yw pan fydd athrawon yn dangos i ddysgwyr sut i wneud rhywbeth. Maent yn modelu iddynt. Yna gall y dysgwr gopio'r model, ei fenthyg neu ei efelychu.

Er enghraifft, mewn gwrs fathemateg, efallai bod dysgwr yn cael trafferth datrys hafaliad. Mae'r athrawes yn sylwi ar hyn, yn camu i mewn, ac yn modelu sut i ddatrys y math hwn o hafaliad. Mae'r dysgwr yn rhoi cynnig arall arni, gan ddefnyddio'r model a gafodd i'w helpu.

Mae dau beth pwysig i sylweddoli yma:

1. Ni wnaeth yr athrawes ddatrys yr hafaliad i'r dysgwr.

Yn hytrach, dangosodd sut i ddatrys hafaliad fel yr un oedd yn achosi trafferth.

2. Modelodd yr athrawes y broses o ddatrys hafaliad.

Dangosodd yr athrawes y gwahanol bethau sydd angen i chi eu gwneud wrth ddelio gyda hafaliad. Y gwahanol gamau y mae angen i chi eu dilyn. A'r gwahanol bethau y mae angen i chi feddwl amdanynt.

Petai'r athrawes wedi datrys yr hafaliad i'r dysgwr, byddai llai o gyfle wedi bod i'r dysgwr ddysgu. Byddai'r athrawes wedi gwneud y gwaith drosto.

Mae modelu yn dechneg bwerus y gall unrhyw riant alw arno i helpu ei blentyn i ddysgu.

Mae dangos i'ch plentyn sut i wneud rhywbeth yn wahanol i ddangos iddo beth yw'r ateb iawn. Drwy wybod 'sut', mae eich plentyn mewn gwell sefyllfa i gael yr ateb yn iawn drosto'i hun. 'Does dim sicrwydd y caiff yr ateb yn iawn, ond mae mwy o siawns iddo wneud hynny. A siawns llawer gwell y bydd yn dal ati i ddysgu wrth iddo drio.

Dyma enghraifft o sut allwch chi fodlu pethau i'ch plentyn neu, o'i roi mewn geiriau eraill, sut y gallwch 'ddangos sut':

Dychmygwch fod eich plentyn yn cael trafferth efo'i waith cartref daearyddiaeth. Mae'n gorfod ysgrifennu traethawd byr am fudo, ac yn ei gweld hi'n anodd. Mae'n gofyn i chi am help. Un dewis yw dweud wrtho beth i'w ysgrifennu. Dewis arall yw ysgrifennu rhywfaint ohono ar ei gyfer. Er bod y ddau ddewis hyn yn gallu bod yn demtasiwn, ffordd gyflym ydynt o ddatrys y broblem sy'n wynebu eich plentyn. Ond nid yw'r un ohonynt yn mynd at graidd y dysgu. Nid yw'r naill na'r llall wir yn helpu eich plentyn i ganolbwyntio ar y dysgu. Ac nid yw'r naill na'r llall yn rhoi ffordd y gall eich plentyn ei defnyddio yn y dyfodol pan fydd her debyg yn codi.

Mae hyn yn enghraifft wych o ble mae modelu yn strategaeth hynod ddefnyddiol. Yn hytrach na dweud wrth eich plentyn beth i'w ysgrifennu neu ei ysgrifennu ar ei gyfer, gallwch ddangos iddo sut i fynd i'r afael â'r broblem fel yr un mae'n ei hwynebu. Er

enghraifft, gallech ddweud y byddai'n dda cychwyn drwy greu cynllun byr ac yna cynnig helpu i feddwl am gynllun. Neu gallech chi awgrymu strategaeth arall, sef cymryd darn o bapur sgrap a nodi popeth rydych chi'n ei wybod am y testun, cyn dewis y pethau pwysicaf i ysgrifennu amdanynt.

Yma, gallwn weld eich bod chi'n modelu i'ch plentyn sut i ddatrys problem, yn hytrach na'i datrys ar ei gyfer. Rydych chi'n dangos sut i fynd i'r afael â her - a rhai o'r strategaethau gwahanol y gallai ei defnyddio i lwyddo.

Drwy ddangos i'ch plentyn, mae hyn yn ei annog i gymryd rheolaeth ar ei ddysgu. Mae'n ei helpu i weld ei hun fel chwaraewr actif - y sawl sy'n gallu gwneud gwahaniaeth.

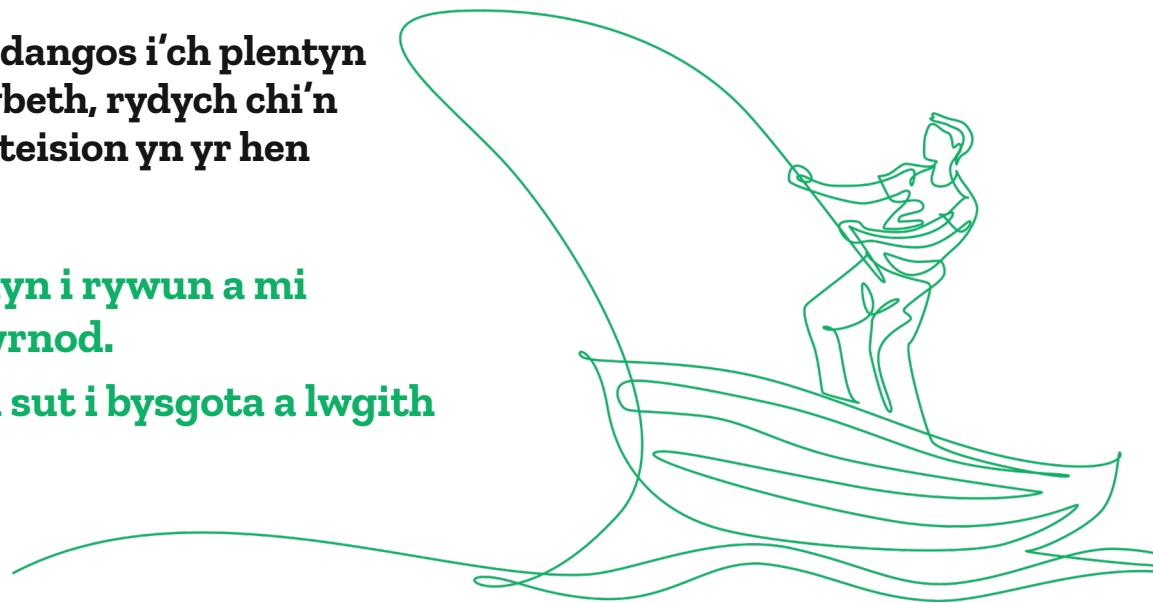
Mae'n golygu hefyd rhoi adnoddau a strategaethau i'ch plentyn ddefnyddio eto yn y dyfodol.

Yn ein henghraifft uchod, rydych chi'n helpu eich plentyn efo'i waith cartref daearyddiaeth ond hefyd yn dangos strategaeth y gall ei defnyddio y tro nesaf y bydd darn heriol o waith cartref tebyg yn cael ei osod - neu waith dosbarth o ran hynny.

Pan rydych chi'n dangos i'ch plentyn sut i wneud rhywbeth, rydych chi'n cyffwrdd â'r manteision yn yr hen ddywediad:

'Rhowch bysgodyn i rywun a mi fwytith am ddiwrnod.

Dysgwch rywun sut i bysgota a lwgith o fyth.'

Cawslyd? Yndi! Ond mae'n crynhoi'r hyn sydd dan sylw yma.

Ac mae hon yn dechneg y gallwch chi ei defnyddio hyd yn oed os bydd eich plentyn yn gofyn am help efo rhywbeth nad ydych chi'n gwybod neu'n deall dim amdano.

Dychmygwch, er enghraifft, bod eich plentyn yn cael trafferth efo rhywfaint o'r codio y mae'n rhaid iddo'i wneud yn ei waith cartref cyfrifiadureg. I lawer o oedolion, gan gynnwys fi'n hun, mae codio fel rhyw dwll du.

Ond mae hynny'n iawn. Oherwydd efo'r dull 'Dangos sut', nid oes rhaid i chi wybod yr ateb iawn i gefnogi eich plentyn. Yn hytrach, gallwch ddangos iddo sut i ddelio gyda sefyllfaoedd sydd yn anghyfarwydd, neu broblemau na wyddoch chi mo'r ateb iddynt.

Wedi'r cyfan, rydym yn dod ar draws y mathau hyn o sefyllfaoedd drwy'r amser - yn ein gwaith a'n bywyd teuluol. Rhywbeth y gall llawer o rieni dystio iddo.

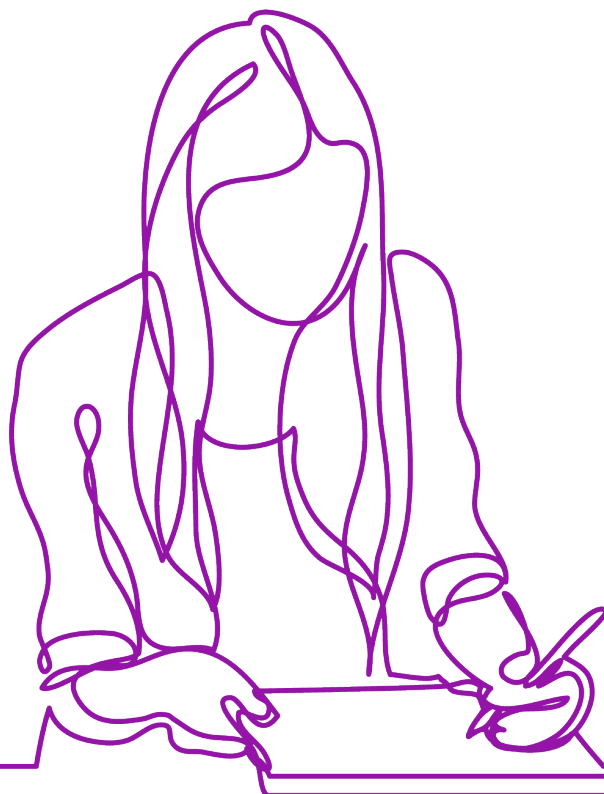
Yn ein henghraifft ni, gallech dreulio rhywfaint o amser yn siarad gyda'ch plentyn ac yn modelu rhai o'r strategaethau y byddwch chi'n eu defnyddio pan fydd gennych broblem na allwch chi ei datrys.

Yna gall eich plentyn roi cynnig ar y strategaethau hyn ei hun, wrth iddo geisio dod i ddeall codio.

Dyma rai enghreifftiau o ble allwch chi ddangos sut i'ch plentyn.

Gallwch ddangos i'ch plentyn sut i...

- **...dorri her yn ddarnau llai.**
- **...siarad drwy broblem neu drafferth er mwyn gwneud synnwyr ohoni.**
- **...cynnig a gwella i ddelio gyda phroblem.**
- **...edrych ar bethau mae wedi'u gwneud yn y gorffennol i weld a yw'n gallu defnyddio'r rhain i'w helpu i ddatrys problemau a delio gyda heriau yn y presennol.**
- **...chwilio am atebion ar-lein.**

Strategaeth 2: Bod yn ansicr gyda'n gilydd

Rydym yn teimlo bod angen osgoi ansicrwydd. Os ydym ni'n ansicr, nid ydym ni'n gwybod beth ydym ni'n ei wneud, ac nid yw hynny'n beth da, nac ydi?

Ond pan ddaw'n fater o ddysgu, mae ansicrwydd yn nodwedd anochel o brofiad eich plentyn. Os aeth eich plentyn drwy'r ysgol heb fod yn ansicr am ddim byd, yna mae'n debyg na chafodd o erioed ei herio.

**Pan gawn ni ein herio, down wyneb yn wyneb ag ansicrwydd.
Daw ansicrwydd pan nad ydym yn gwybod sut i wneud pethau.**

Yng nghyd-destun dysgu, mae heriau yn bethau y mae'n rhaid i ni eu goresgyn, oherwydd nad ydym ni'n gallu eu gwneud nhw ar hyn o bryd.

Dal ati yw'r ffordd orau i ddelio efo ansicrwydd pan rydych chi'n dysgu. Rhoi'r ffidil yn y to yw'r ymateb lleiaf effeithiol. Os wnewch chi roi'r ffidil yn y to, bydd yr ansicrwydd yn diflannu. Nid oherwydd eich bod chi wedi goresgyn yr her, ond oherwydd nad ydych chi'n meddwl am y peth rhagor.

Drwy fod yn ansicr gyda'ch plentyn, rydych chi'n dangos iddo fod ansicrwydd yn iawn. Bod hyn yn normal. A'i fod yn nodwedd hanfodol o ddysgu.

Drwy fod yn ansicr gyda'ch plentyn, gallwch ddangos iddo y gwahanol ffyrdd o ddelio gydag ansicrwydd.

Er enghraifft, gallai eich plentyn ddod atoch chi i ofyn am help efo'i waith cartref. Rydych chi'n taro golwg drosto ac yn sylweddoli nad ydych chithau 'chwaith yn gwybod yr ateb. Yn hytrach na chuddio hyn, dywedwch wrtho. Eglurwch eich bod chithau'n ansicr hefyd, ond eich bod chi'n meddwl y gallwch chi ddod o hyd i'r ateb drwy weithio efo'ch gilydd, neu o leiaf roi cynnig ar wahanol ffyrdd o ddatrys y broblem.

Bydd eich plentyn yn gweld sut rydych chi'n ymateb i ansicrwydd. Efallai nad yw'n ymwybodol ei fod yn gwneud hyn, ond mi fydd yn gwneud hyn er hynny. Mae rhieni yn dangos esiampl i'w plant ac mae hynny'n ymestyn i sut rydych chi'n ymateb i wahanol sefyllfaoedd.

Bydd eich plentyn yn cofio sut mae'n gweld chi yn ymddwyn o gwmpas y cartref. Mae hynny'n anochel. Roeddem ni'n gwneud hyn efo'n rhieni ni. Mae'n rhan o dyfu fyny.

Nid yw hynny'n golygu y bydd eich plentyn yn copïo, yn dynwared nac yn efelychu eich holl nodweddion. Ond mae'n golygu y gall yr enghreifftiau a roddwch a sut rydych chi'n

ymddwyn yn gallu bod yn ddylanwadol ym mywyd eich plentyn. Gan gynnwys sut mae eich plentyn yn ymateb i sefyllfaoedd tebyg y bydd o'i hun yn eu hwynebu maes o law.

Felly mae dangos i'ch plentyn sut i ymateb yn gadarnhaol i ansicrwydd yn da. Mae'n rhoi ffordd i'ch plentyn ddelio gydag ansicrwydd sydd yn bwrpasol ac yn optimistaidd. Mae hefyd yn dangos i'ch plentyn nad yw ansicrwydd yn rhywbeth i'w osgoi. Yn hytrach, mae'n sefyllfa i chi ddelio gyda hi, yn broblem i'w datrys, neu'n her i ddod drosti.

Gallwch ymestyn y dechneg drwy siarad â'ch plentyn am eich ansicrwydd. Bydd hyn yn paratoi eich plentyn yn dda wrth iddo symud ymlaen yn ei addysg, ac mewn bywyd yn fwy cyffredinol.

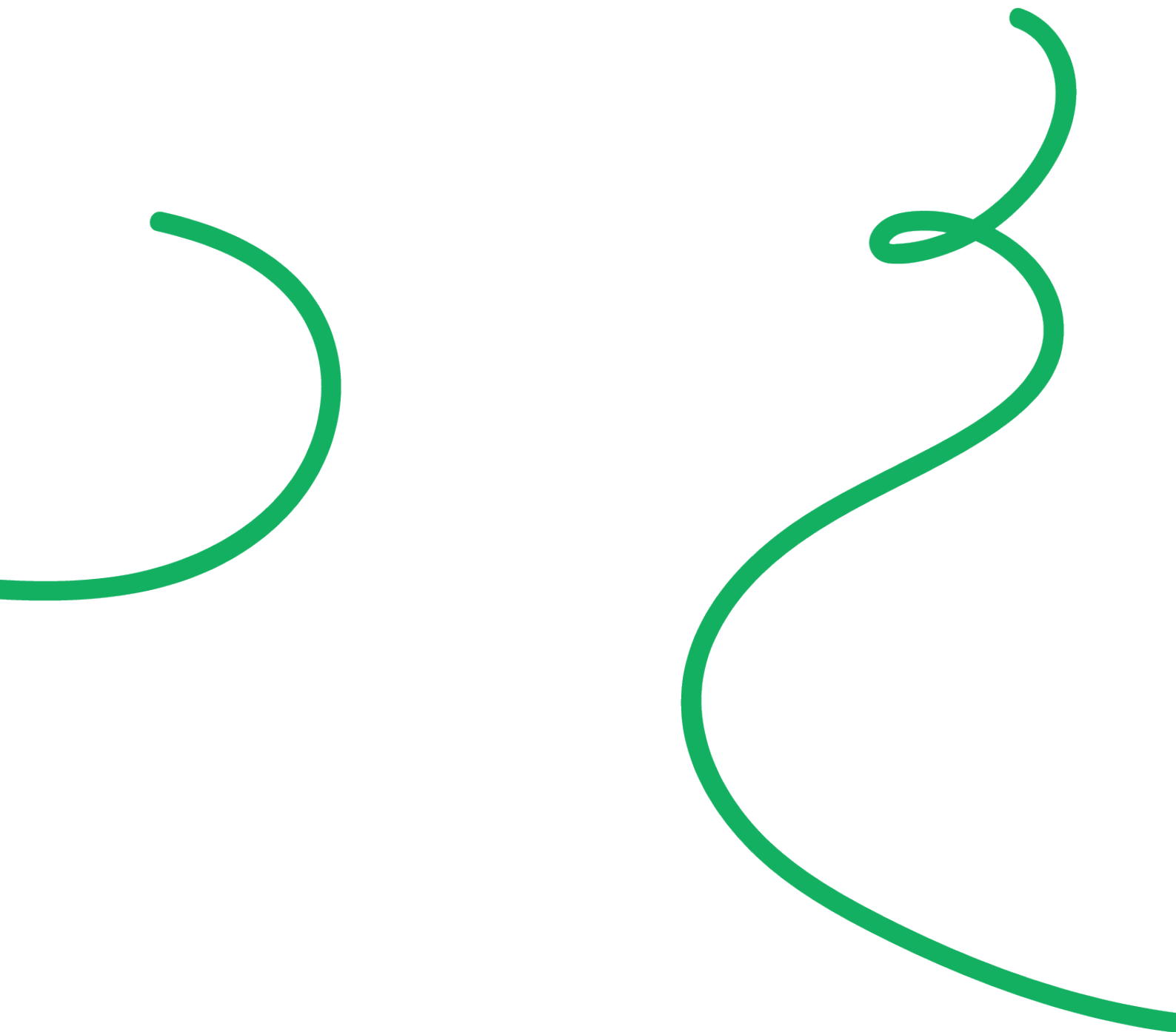
Mae modd dadlau ein bod yn dod wyneb yn wyneb â mwy o ansicrwydd wrth i ni fynd yn hŷn. Boed hynny ein haddysg, yn gwaith neu wrth bontio o fod yn berson ifanc ac fod yn oedolyn. Mae'n fuddiol cael technegau y gallwn droi atynt mewn ansicrwydd, ac mae hyn yn ein helpu ni i deimlo mewn rheolaeth.

Gan gofio hyn, dyma bum enghraifft o sut allwch chi a'ch plentyn fod yn ansicr efo'ch gilydd.

- 1.** Os yw eich plentyn yn cael trafferth efo'i waith cartref, dangoswch iddo sut i ymateb yn gadarnhaol i ansicrwydd. Er enghraifft, gallwch wneud hyn drwy roi cynnig ar wahanol strategaethau fel cynnig a gwella, torri pethau yn ddarnau llai neu gymharu'r her bresennol â heriau eraill y mae wedi dod ar eu traws o'r blaen.
- 2.** Treuliwch amser efo'ch plentyn yn dysgu am destun newydd. Rhywbeth nad yw'r un ohonoch chi wedi dod ar ei draws o'r blaen. Wrth i chi dreulio amser ar hyn, siaradwch am ansicrwydd efo'ch plentyn. Gwnewch hyn yn ddiriaethol drwy siarad am sut mae'r ddau ohonoch chi'n ansicr efo'ch gilydd, a hynny tra rydych chi'n dysgu am y testun newydd.
- 3.** Gofynnwch i'ch plentyn ddysgu chi am rywbeth y mae'n gwybod cryn dipyn amdano, ond sy'n anghyfarwydd i chi. Gallai hyn fod yn rhywbeth o'r ysgol neu'n rhywbeth sydd o ddiddordeb iddo. Wrth iddo ddysgu chi, holwch gwestiynau a gofyn am ei gyngor ar bethau. Dangoswch iddo y math o strategaethau sy'n fuddiol i'w defnyddio pan rydych chi'n delio gydag ansicrwydd - dyma'r achos wrth ddysgu rhywbeth newydd yn aml.
- 4.** Os yw eich plentyn yn ansicr am y dyfodol, er enghraifft, beth mae o eisiau ei wneud ar ôl troi'n 16, eisteddwch a gofyn iddo siarad am hyn. Wrth drafod, siaradwch am y ffaith bod y dyfodol wastad yn ansicr. Ni allwn fyth fod yn siŵr beth ddigwyddith. Yn aml, gallwn ragdybio'n eithaf cywir, ond nid pob tro. Helpwch eich plentyn i ddeall bod ansicrwydd yn rhan o fywyd, a bod manteision a heriau i hyn.
- 5.** Gallwch ymestyn ar y strategaeth flaenorol drwy helpu eich plentyn i fraslunio canlyniadau posibl gwahanol ddewisiadau. Ewch i nôl darn o bapur a gofyn i'ch plentyn adnabod dau neu dri penderfyniad y mae'n ystyried eu gwneud,

neu y mae'n ansicr yn eu cylch. Er enghraifft, astudio Safon Uwch, gwneud prentisiaeth neu fynd i'r coleg i wneud cwrs galwedigaethol.

Trafodwch bob un o'r opsiynau hyn a helpu eich plentyn i fapio beth allai canlyniadau hyn fod yn y tymor canol a'r tymor hir. Wrth ddelio gyda phenderfyniadau mawr fel hyn - penderfyniadau ag arlliw o ansicrwydd - mae'n fuddiol iawn gallu gweld ac yna cymharu gwahanol opsiynau.

Strategaeth 3: Sgaffaldio gwaith cartref

Mae sgaffaldio yn dechneg y mae athrawon yn ei defnyddio drwy'r amser.

Dyma ble bydd yr athrawon yn gwneud ychydig o waith dros y dysgwyr, sy'n eu helpu i wneud gweddill y gwaith eu hunain wedyn.

Yn aml, bydd athro/athrawes yn defnyddio sgaffaldio pan fydd darn o'r dysgu ychydig yn rhy anodd i ddysgwr, allan o'i gyrraedd, neu ychydig tu hwnt i'w allu ar hyn o bryd.

Dyma rai enghreifftiau i ddangos:

- Mewn Addysg Gorfforol, mae dysgwyr yn ymarfer pasio hir mewn pêl-droed. Mae un dysgwr yn cael trafferth, felly mae'r athro yn gwneud y pellter y mae'n gorfod pasio'r bêl yn fyrrach.
- Mewn mathemateg, mae dysgwr yn cael trafferth cyfrifo'r ateb i gwestiwn am adlog. Mae'r athrawes yn camu i mewn ac yn gwneud darn cyntaf y swm i'r dysgwr, yna'n gofyn iddo wneud y swm wedi hynny.
- Mewn Saesneg, nid yw dysgwr yn siŵr sut i ddechrau darn o ysgrifennu perswadiol. Mae'r athro yn camu i mewn ac yn awgrymu tri dechrau posibl, ac mae'r dysgwr yn dewis ei hoff un.
- Mewn dawn, mae dysgwr yn cael trafferth dysgu patrwm newydd cymhleth. Mae'r athrawes yn gofyn i'r dysgwr ymarfer traean gyntaf y patrwm a gadael y gweddill nes bydd wedi meistrolï'r dechrau.
- Mewn astudiaethau busnes, mae dysgwr yn cael anhawster yn gwneud synnwyr o fantolen. Mae'r athro yn rhoi mantolen symlach i'r dysgwr ac yn gofyn iddo ddod yn ôl at yr un fwy heriol unwaith y bydd wedi rhoi cynnig ar yr un symlach.

Ym mhob un o'r enghreifftiau hyn, mae'r athrawon wedi sgaffaldio'r dysgu. Mae'r athrawon wedi gwneud pethau ychydig yn haws i'r dysgwr, fel y gall fynd i'r afael â'r dysgu a llwyddo.

Un ffordd o feddwl am hyn yw bod yr athrawon wedi symleiddio pethau. Er enghraifft, pan fydd yr athro Saesneg yn rhoi tri dechrau posibl i'r darn ysgrifennu, mae fel petai ei od yn dweud wrth y dysgwr: *'Paid â phoeni am feddwl sut i gychwyn. Gad i mi ofalu am hynny i chdi. Yna mi fedri di ganolbwyntio ar ysgrifennu'r gweddill, sef y rhan bwysicaf.'*

Mae sgaffaldio yn defnyddio'r un egwyddor, ond chi - y rhiant - sydd yn gwneud pethau ychydig yn haws i'ch plentyn, os bydd yn cael trafferth yn y cartref.

Weithiau, byddwch chi'n gallu sgaffaldio gwaith cartref drwy wneud ychydig o'r gwaith dros eich plentyn, ac yna gadael iddo ganolbwyntio ar gwblhau'r gweddill.

Er enghraifft, efallai bod eich plentyn yn cael trafferth ysgrifennu traethawd hanes i'w waith cartref, ar destun yr Ail Ryfel Byd. Efallai bod gennych wybodaeth dda am yr Ail Ryfel Byd ac yn teimlo'n hyderus hefyd am sut i ysgrifennu traethawd. Yn y sefyllfa hon, gallwch gefnogi eich plentyn drwy symleiddio'r broses o ysgrifennu traethawd. Gallech awgrymu rhai opsiynau ar sut i ddechrau'r traethawd, neu awgrymu beth i ysgrifennu amdano.

Sylwch fod sgaffaldio yn golygu symleiddio pob tro - gwneud ychydig dros eich plentyn ac yna gadael y gweddill iddo.

Gallwn weld hyn yn glir yn yr enghraifft. Drwy helpu eich plentyn fel hyn efo'i waith cartref hanes, y plentyn fyddai'n dal i wneud y gwaith. Byddai eich cymorth chi - y sgaffaldio - yn rhoi ychydig bach o arweiniad ychwanegol i gychwyn.

Wrth gwrs, bydd sefyllfaoedd eraill ble na fyddwch chi'n gallu gwneud ychydig bach o'r gwaith i'ch plentyn. Efallai bod y gwaith cartref ar destun na wyddoch chi ddim amdano. Neu, efallai bod y gwaith cartref mewn pwnc oedd yn anodd i chi yn yr ysgol.

Mae'r sefyllfaoedd hyn yn gyffredin. Ond peidiwch ag ofni! Gallwch roi sgaffald i waith cartref eich plentyn yr un fath, a'i helpu i ddysgu a gwneud cynnydd. Nid oes angen i chi wybod yr atebion i'r hyn mae eich plentyn yn gweithio arno. Weithiau, gall fod yn help, ond nid yw'n angenrheidiol.

Dyma dair ffordd y gallwch sgaffaldio gwaith cartref eich plentyn, hyd yn oed os nad ydych chi'n gwybod dim am beth mae eich plentyn yn astudio:

1.

Gofynnwch i'ch plentyn ddweud beth mae o wedi'i wneud hyd yma a beth mae'n ceisio'i wneud. Drwy roi ei feddwl mewn geiriau, bydd hyn yn helpu eich plentyn i wneud synnwyr o ble mae o arni, a bydd yn aml yn clirio llwybr iddo symud ymlaen.

2.

Gofynnwch i'ch plentyn egluro'r dasg gwaith cartref sydd wedi'i gosod a beth mae eich plentyn yn eimlo yw'r ffordd orau i fynd i'r afael â'r dasg. Yn yr un modd, drwy gael eich plentyn i egluro beth sydd angen ei wneud, mae hyn yn ei helpu i wneud ychydig o'r gwaith yn gyntaf, cyn ceisio mynd i'r afael â phrif ran y gwaith cartref. Drwy siarad am bethau, gall eich plentyn ganolbwyntio ar wneud synnwyr o'r gwaith cartref a gweld ffordd bosibl i ddelio gydag o. Yna, ar l iddo feddwl, gall droi ei sylw at y dasg gwaith cartref ei hun.

3.

Gofynnwch i'ch plentyn geisio rhannu ei waith cartref yn ddarnau llai. Gall gormod o wybodaeth, neu ormod o bethau sydd angen eu gwneud, lethu pawb ohonom. Mae helpu eich plentyn i rannu'r gwaith cartref yn ddarnau llai yn golygu helpu i weld nad oes angen gwneud popeth ar unwaith. Yn hytrach, gall eich plentyn roi ei sylw i un elfen o'r gwaith cartref ar y tro - mae hyn yn haws o lawer.

Strategaeth 4: 'Gallai'

Gall y gair 'gallai' gael effaith fawr ar sut mae eich plentyn yn dehongli cwestiwn. Gall ddylanwadu ar sut mae eich plentyn yn meddwl wrth ymateb i gwestiwn.

Mae hyn yn dechreg y gallwch chi ei defnyddio unrhyw bryd y byddwch chi'n gofyn cwestiwn i'ch plentyn, yn siarad â'ch plentyn neu'n cael trafodaeth. Boed y testun yn waith cartref, beth mae o am ei wneud yn y dyfodol, neu unrhyw beth arall o ran hynny.

Edrychwch ar y parau hyn o gwestiynau. Maent yn dangos sut y gall y gair 'gallai', a gwahanol ffurfiau ohono, droi pethau ar eu pennau:

Beth wyt ti'n feddwl yw'r ateb?

Beth wyt ti'n credu allai'r ateb fod?

Beth fyddai angen i ti ei gyflawni i gael gyrfa fel meddyg?

Beth allet ti fod angen ei gyflawni i gael gyrfa fel meddyg?

Beth fyddai'r ffordd orau i gyrraedd yno?

Beth allai fod y ffordd orau i gyrraedd yno?

Enw'r strategaeth hon yw '**gwneud gwybodaeth yn amodol**'.

Wrth roi'r gair 'gallai' mewn cwestiwn, mae'n gwneud gwybodaeth yn amodol. Mae'n tynnu'r teimlad bod ateb cywir pendant yn rhywle y mae angen i ni fod yn chwilio amdano.

Rhai pwyntiau i'w dilyn:

- 1.** Gall hyn fod yn ffordd dda iawn i gefnogi eich plentyn pan fydd o'n ceisio gwneud synnwyr o rywbeth, pan fydd o'n cael trafferth deall rhywbeth, neu'n amharod i rannu ei deimladau.

Drwy newid y ffordd rydych chi'n gofyn cwestiwn, mae eich plentyn yn ei weld a'i ddehongli'n wahanol. Drwy ddefnyddio'r gair 'gallai', rydych chi'n rhoi arwydd y gallai (!) fod gwahanol atebion i'r cwestiwn. A'r hyn rydych chi wirioneddol eisiau ei wneud yw clywed barn eich plentyn a chael trafodaeth.

Nid yw hynny'n golygu bod unrhyw beth o'i le efo mathau eraill o gwestiynau. Yn syml, mae'n golygu bod ffordd wahanol i eirio eich cwestiynau. Un all arwain at ganlyniadau gwahanol.

2. Pan fydd eich plentyn yn clywed cwestiwn fel hyn, mae'n fwy tebygol o ateb.

Weithiau, os bydd plentyn ifanc yn ansicr am gwestiwn, neu ddim eisiau cael ei weld yn cael rhywbeth yn anghywir, efallai bydd yn dewis peidio ag ateb (neu'n dweud rhywbeth fel: 'Dw i ddim yn gwybod').

Mae hyn yn rhoi sicrwydd yn gyntaf. Os ydych chi'n poeni am gael rhywbeth yn anghywir, y ffordd symlaf i osgoi hynny rhag digwydd yw drwy beidio â rhoi ateb.

Er hynny, efo cwestiwn efo'r gair 'gallai', fel yr enghreifftiau uchod, rydym ni'n tynnu'r syniad yn syth bin bod ateb pendant yr ydym ni'n chwilio amdano. Mae'r cwestiwn yn awgrymu y gallai fod llawer o atebion, a'n bod eisiau cael sgwrs neu drafodaeth ynghylch beth mae'r person arall yn ei feddwl.

O ganlyniad, mae'r risg o fethu - sef rhoi ateb anghywir neu ddatgelu nad ydym ni'n gwybod yr ateb - yn mynd. Yn aml, mae hyn yn annog ymatebion mwy penagored, waeth beth yw'r testun dan sylw.

Gallwch chi hyd yn oed ddweud wrth eich plentyn beth rydych chi'n ei wneud. Os wnewch chi ofyn cwestiwn i'ch plentyn a'ch bod chi'n teimlo fel petaech chi wedi taro wal, gallwch ddweud rhywbeth fel: 'Aros funud, ella nad dyna'r cwestiwn gorau. Mi wnâi drio gofyn y cwestiwn mewn ffordd wahanol...'

Mae hyn yn arwydd i'ch plentyn eich bod chi'n clywed ei ymateb (yn yr achos hwn, y penderfyniad i beidio â rhoi ymateb) a'ch bod chi'n newid rhywbeth i gydnabod hynny.

Ni fydd hyn yn gweithio pob tro - nid oes yr un dechneg sy'n bendant o weithio pob tro - ond mae'n aml yn gweithio ac yn strategaeth wych a hawdd i'w defnyddio hefyd.

Dyma rai enghreifftiau o gwestiynau efo'r ffurf 'gallai' ynddynt, sy'n dangos sut y gallwch eu defnyddio:

- Beth allai'r athro fod wedi'i olygu?
- Beth allai'r ffordd orau fod i fynd i'r afael â hyn?
- Sut allai pethau fod wedi gorffen yn wahanol?
- Pam allai hynny fod wedi digwydd?
- Beth allai fod yn strategaeth dda i roi cynnig arni nesaf?
- Beth allai wneud pethau'n well?
- Pam allet ti fod yn teimlo felly?
- Ble allem ni gael yr ateb?
- Pam allai'r broblem hon ymddangos yn llawer mwy anodd na'r un ddiwethaf?

Strategaeth 5: Beth mae'r athrawes eisiau?

Yn gyffredinol, mae'n haws llwyddo os ydych chi'n gwybod beth mae pobl yn ei ddisgwyl gennych chi.

Os nad ydych chi'n siŵr beth mae disgwyl i chi wneud, neu os ydych chi'n ansicr beth yw disgwyliadau rhywun arall, yna mae'n anoddach teimlo'n hyderus eich bod chi'n gwneud y pethau iawn neu'n targedu eich ymdrech i'r cyfeiriad iawn.

Mae hyn yn wir mewn ysgolion ac efo dysgu. Os oes gan eich plentyn ddealltwriaeth glir o beth mae ei athro/athrawes eisiau, yna mae'n haws iddo gyrraedd y disgwyliadau hynny. Ar y llaw arall, os yw eich plentyn yn ansicr beth mae'r athro/athrawes eisiau, gall pethau fod yn llawer mwy heriol.

Pan ddaw'n fater o helpu eich plentyn i ddysgu, un strategaeth i'w defnyddio yw ei helpu i ddeall beth mae'r athro/athrawes eisiau.

Os yw eich plentyn yn gwneud ei waith cartref, yn gweithio ar ryw waith cwrs, yn paratoi am asesiad neu'n adolygu at arholiad, gofynnwch i'ch hun a oes ganddo ddealltwriaeth glir o ddisgwyliadau'r athro/athrawes.

Os oes, grêt. Fwy na thebyg, bydd eich plentyn yn gweithio'n effeithiol. Bydd yn gweithio yn unol â disgwyliadau'r athro. A dylai hynny arwain at ganlyniadau da.

Os ddim, mae hyn yn gyfle i chi gamu i mewn a'i gefnogi.

Drwy wneud hyn, bydd eich plentyn yn dod i ddeall yn glir beth mae'n ceisio ei wneud, a pham ei fod yn ceisio gwneud hyn. Yna bydd yn gallu targedu ei ymdrech yn fwy effeithiol. A bydd hyn yn arwain at ganlyniad gwell.

Pan fydd eich plentyn yn gwneud ei waith cartref, darn o waith cwrs neu wrthi'n paratoi am asesiad neu arholiad, holwch a yw'n gwybod beth mae'r athro/athrawes eisiau iddo wneud.

Gallwch ddefnyddio cwestiynau fel hyn:

- Beth mae eich athro/athrawes eisiau i i wneud yma?

- Wyt ti'n gwybod beth mae dy athro/athrawes wedi gofyn i ti wneud efo hyn?
- Beth sydd yn rhaid i i wneud i lwyddo efo hyn?
- Wyt ti'n gwybod sut mae llwyddiant yn edrych efo'r darn hwn o waith?
- Sut fyddi di'n gwybod dy fod wedi llwyddo efo hyn?
- Beth yw'r meini prawf llwyddiant?
- Am beth mae dy athro/athrawes yn chwilio?

Efo rhai darnau gwaith, bydd yr ateb yn syml, ac ni chaiff eich plentyn unrhyw drafferth yn deall beth mae'r athro/athrawes eisiau. Mewn achosion eraill, er hynny, efallai bydd eich plentyn yn llai pendant. Yma y gall cychwyn trafodaeth efo'ch plentyn gael effaith fawr.

Gofynnwch i'ch plentyn siarad drwy beth mae'n ei wneud, pam ei fod o'n meddwl bod gofyn iddo wneud hyn, a beth mae o'n feddwl fydd y canlyniad. Edrychwch ar y dasg efo'ch plentyn. Darllenwch unrhyw beth y mae'r athro/athrawes wedi'i roi, a gweld a yw eich dealltwriaeth yr un fath â'ch plentyn, neu'n wahanol.

O fan hyn ymlaen, gall y ddau ohonoch gael sgwrs am beth allai disgwyliadau'r athro/athrawes fod a sut allai hyn effeithio ar beth mae eich plentyn yn ceisio'i wneud.

Mae dau nod yma:

1. Rydych chi'n rhoi cyfle i'ch plentyn roi ei ansicrwydd mewn geiriau, a siarad drwy'r hyn y mae'n ei feddwl.

Mewn llawer o achosion, mae hyn yn ddigon i'w helpu i ddod i ddeall yn iawn beth yw disgwyliadau'r athro/athrawes

2. Rydych chi'n helpu eich plentyn i weld pa mor fuddiol yw treulio amser yn meddwl am beth sydd angen i chi ei wneud i lwyddo, yn lle dal ati er gwaethaf popeth.

Mae hon yn wers y gall pob dysgwr elwa ohoni. Ac yn wers y gall eich plentyn fynd efo fo a'i defnyddio yn y dyfodol mewn sefyllfaoedd newydd.

Os na allwch chi a'ch plentyn weld, rhyngoch chi, beth yw disgwyliadau'r athro/athrawes, na beth sydd angen i'ch plentyn ei wneud i lwyddo, mae hynny'n iawn hefyd.

Awgrymwch i'ch plentyn ei fod yn gwneud ei orau glas efo'i waith cartref/gwaith cwrs/adolygu, ond iddo wneud pwynt o ofyn i'w athro/athrawes yn yr ysgol tro nesaf am arweiniad.

Mae hyn yn golygu bod eich plentyn yn cymryd rheolaeth ar ei ddysgu a bod yn rhagweithiol. Mae hefyd yn atgyfnerthu'r syniad yn ei feddwl fod gwybod beth sydd angen i chi ei wneud i lwyddo yn rhan greiddiol o ddysgu. O gael yr wybodaeth hon, mae'n llawer haws targedu eich ymdrechion yn llwyddiannus.

Strategaeth 6: Meistr cwestiynau

Dyma gêm y gallwch ddod yn ôl ati dro ar ôl tro. Gallwch gael llawer o hwyl yn ei chwarae efo'ch plentyn. Mae'n helpu i ddatblygu meddwl yn feirniadol, sgiliau cwestiynu a gallu i feddwl dan bwysau.

I baratoi, bydd angen ychydig o gerdyn neu bapur. Torrwch nhw yn ddarnau maint cerdyn credyd. Mae rhyw dri deg o ddarnau yn ddigon.

Gwahanwch y darnau yn ddau bentwr. Dylai bod saith darn mewn un pentwr, a 23 yn y pentwr arall.

Cymerwch y pentwr o saith o ddarnau. Dyma eich cardiau 'Cwestiynwr'. Ar un ochr pob darn, ysgrifennwch y gair 'Cwestiynwr'. Ar yr ochr arall, rydych chi am ysgrifennu'r arddull o gwestiynu y mae'n rhaid i'r person ei defnyddio.

Mae saith dewis:

A dyma esboniad o sut mae pob un yn gweithio

Croesholi:

Rhaid i'r cwestiynwr groesholi'r person arall fel petai'n dditectif yn croesholi y sawl sydd dan amheuaeth, neu'n gyfreithiwr yn croesholi tyst. Dylai brocio ateb y person arall, edrych am anghysondebau a pheidio â gadael iddo gael pardwn.

Dadleuydd y diafol:

Mae dadleuydd y diafol pob tro yn rhoi ochr arall yr achos. Dylai gymryd beth bynnag mae'r person arall yn ei ddweud yna gofyn cwestiwn sy'n edrych ar bethau o'r safbwynt arall. Ac mae'n gwneud hyn pob tro.

Beth os...:

Y tro hwn, dim ond cwestiynau 'Beth os...?' y caiff y cwestiynwr ei ofyn. Rhaid i bob cwestiwn y mae'n ei ofyn ddechrau efo'r geiriau 'Beth os...?'

Ie, ond...:

Yma, dim ond cwestiynau sy'n dechrau efo'r geiriau 'Ie, ond...' y caiff y cwestiynwr eu gofyn. Dylai wrando ar beth mae'r person arall yn ei ddweud yna gofyn cwestiwn sy'n dechrau efo 'Ie, ond...'. Mae'n dal i wneud hyn am gyn hired ag y mae'n gallu.

Un anwybodus:

Mae'r un anwybodus yn chwarae bod yn dwp a smalio nad yw'n deall unrhyw beth. Mae'n gofyn cwestiynau sy'n edrch yn sylfaenol, yn syml neu'n amlwg. Y nod yw gwneud i'r person arall egluro ei syniadau yn fanylach ac i beidio â chymryd dim yn ganiataol.

Bydwraig:

Mae'r fydwraig yn helpu i roi genedigaeth i syniadau. Mae'n gofyn cwestiynau fel 'Beth wyt ti'n feddwl wrth hynny?' 'Alli di egluro hynny mewn ffordd arall?' a 'Felly, wyt ti'n dweud...?' Mae'r fydwraig eisiau helpu'r person arall i gael ei syniadau allan.

Naill ai/neu:

Dyma ble fydd pob cwestiwn y mae'r cwestiynwr yn ei ofyn yn cynnwys dau ddewis - naill ai/neu. Er enghraifft: 'Felly, wyt ti'n dweud mai brechwast yw pryd pwysicaf y dydd, neu bryd sy'n bwysig, ond ddim yn hanfodol?' a 'Ai'r ffordd orau yw anwybyddu beth mae pobl eraill yn ei ddweud, neu seilio dy benderfyniadau ar beth mae pobl eraill yn ei ddweud?'

Nesaf, cymerwch y pentwr o 23 o gardiau ac ysgrifennu'r gair 'Testun' ar un ochr pob darn. Ar yr ochr arall, ysgrifennwch gyfres o wahanol destunau. Gallai'r rhain fod ar hap, neu fod yn gysylltiedig â phynciau y mae eich plentyn yn eu hastudio yn yr ysgol. Gallwch feddwl am y testunau eich hun, neu efo'ch plentyn.

Rŵan rydych chi'n barod i chwarae 'Meistr Cwestiynau'.

Dyma sut mae'n gweithio:

- Rydych chi a'ch plentyn yn eistedd. Penderfynwch pwy sydd am ofyn y cwestiynau. Mae'n cymryd un o'r cardiau cwestiynwr. Dyma'r arddull gwestiynu y bydd yn rhaid iddo ei defnyddio.
- Mae'r person arall yn dewis cerdyn testun. Dyma'r testun y bydd y ddau ohonoch chi'n ei drafod.
- Nod y cwestiynwr yw ceisio dal ati i ofyn cwestiynau yn arddull y cerdyn. Nod y person arall yw dal ati i ateb y cwestiynau.

Gallwch wneud hyn yn gystadleuol drwy ddweud bod y cwestiynwr yn ennill pan fydd y person arall methu ateb cwestiwn, neu fod y person arall yn ennill pan na fydd gan y cwestiynwr fwy o gwestiynau.

Gallwch ddatblygu'r gêm drwy ddewis cyfres o gardiau testun, neu wrth i'r cwestiynwr newid i arddull gwestiynu wahanol hanner ffordd drwodd. (Gallai hyd yn oed ddewis dau gerdyn cwestiynwr ar y dechrau ac yna holi cwestiynau yn y naill arddull neu'r llall wrth i'r gêm fynd yn ei blaen).

Gallwch hyd yn oed ddefnyddio'r gêm hon wrth i'ch plentyn adolygu. Gofalwch fod y cardiau testun i gyd yn ymwneud â thestunau y mae eich plentyn yn eu hadolygu.